

Γιάννης ο Ευλογημένος!

(χριστουγεννιάτικο διήγημα του Φώτη Κόντογλου)

Ο Άγιος Βασίλης, σαν περάσανε τα Χριστούγεννα, πήρε το ραβδί του και γύρισε σ' όλα τα χωριά, να δει ποιος θα τονε γιορτάσει με καθαρή καρδιά. Πέρασε από λογιών-λογιών πολιτείες κι από κεφαλοχώρια, μα σ' όποια πόρτα κι αν χτύπησε δεν τ' ανοίξανε, επειδή τον πήρανε για διακονιάρη. Κ' έφευγε πικραμένος, γιατί ο ίδιος δεν είχε ανάγκη από τους ανθρώπους, μα ένοιωθε το πόσο θα πονούσε η καρδιά κανενός φτωχού από την απονιά που του δείξανε κείνοι οι άνθρωποι.

Μια μέρα έφευγε από ένα τέτοιο άσπλαχνο χωριό, και πέρασε από το νεκροταφείο, κ' είδε τα κιβούρια πώς ήτανε ρημαγμένα, οι ταφόπετρες σπασμένες κι αναποδογυρισμένες, και τα νιόσκαφτα μνήματα είτανε σκαλισμένα από τα τσακάλια. Σαν άγιος που είτανε άκουσε πως μιλούσανε οι πεθαμένοι και λέγανε: «Τον καιρό που είμαστε στον απάνω κόσμο, δουλέψαμε, βασανιστήκαμε, κι αφήσαμε πίσω μας παιδιά κ' εγγόνια να μας ανάβουνε κανένα κερί, να μας καίγουνε λίγο λιβάνι μα δεν βλέπουμε τίποτα, μήτε παπά στο κεφάλι μας να μας διαβάσει παραστάσιμο, μήτε κόλλυβα, παρά σαν να μην αφήσαμε πίσω μας κανέναν». Κι ο άγιος Βασίλης πάλι στενοχωρήθηκε κ' είπε: «Τούτοι οι χωριάτες ούτε σε ζωντανό δε δίνουνε βοήθεια, ούτε σε πεθαμένον», και βγήκε από το νεκροταφείο, και περπατούσε ολομόναχος μέσα στα παγωμένα χιόνια.

*
* *

Παραμονή της πρωτοχρονιάς έφταξε σε κάτι χωριά που είτανε τα πιο φτωχά ανάμεσα στα φτωχοχώρια, στα μέρη της Ελλάδας. Ο παγωμένος αγέρας βογκούσε ανάμεσα στα χαμόδεντρα και στα βράχια, ψυχή ζωντανή δεν φαινότανε, νύχτα πίσσα! Είδε μπροστά του μια ραχούλα, κι από κάτω της είτανε μια στρούγκα τρυπωμένη. Ο άγιος Βασίλης μπήκε στη στάνη και χτύπησε με το ραβδί του την πόρτα της καλύβας και φώναξε: «Ελεήστε με, τον φτωχό, για την ψυχή των αποθαμένων σας κι ο Χριστός μας διακόνεψε σε τούτον τον κόσμο! ». τα σκυλιά ξυπνήσανε και χυθήκανε απάνω του, μα σαν πήγανε κοντά του και τον μυριστήκανε, πιάσανε και κουνούσανε τις ουρές τους και πλαγιάζανε στα ποδάρια του και γρούζανε παρακαλεστικά και χαρούμενα. Απάνω σ' αυτά, άνοιξε η πόρτα και βγήκε ένας τσοπάνης, ως εικοσιπέντε χρονών παλληκάρι, με μαύρα στριφτά γένια, ο Γιάννης ο Μπαρμπάκος, άνθρωπος αθώος κι απελέκτητος, προβατάνθρωπος, και πριν να καλοϊδεί ποιός χτύπησε, είπε: «Έλα, έλα μέσα. Καλή μέρα, καλή χρονιά!».

Μέσα στο καλύβι έφεγγε ένα λυχνάρι, κρεμασμένο από πάνω από μια κούνια, που είτανε δεμένη σε δύο παλούκια. Δίπλα στο τζάκι είτανε τα στρωσίδια τους και κοιμότανε η γυναίκα του Γιάννη. αυτός, σαν εμπήκε μέσα ο άγιος Βασίλης, κ' είδε πώς είτανε γέρος σεβάσμιος, πήρε το χέρι του και τ' ανεσπάρθηκε κ' είπε: «Νά 'χω την ευχή σου, γέροντα», και τ' λέγε σαν να τον γνώριζε κι από πρωύτερα, σα να 'νατανε πατέρας του. Και κείνος του είπε: «Βλογημένος νά 'σαι, εσύ κι όλο το σπιτικό σου, και τα πρόβατά σου η ειρήνη του Θεού νά 'ναι απάνω σας!». Σηκώθηκε κ' η γυναίκα και πήγε και προσκύνησε και κείνη τον γέροντα και φίλησε το χέρι του και τη βλόγησε. Κι ο άγιος Βασίλης είτανε σαν καλόγερος ζητιάνος, με μια σκούφια παλιά στο κεφάλι του, και τα ράσα του είτανε τριμμένα και μπαλωμένα και τα τσαρούχια του τρύπια, κ' είχε κ' ένα παλιοτάγαρο αδειανό. Ο Γιάννης ο Βλογημένος έβαλε ξύλα στο τζάκι. Και παρευθύς, φεγγοβόλησε το καλύβι και φάνηκε σαν παλάτι. Και φανήκανε τα δοκάρια, σα νά 'τανε μαλαμοκαπνισμένα, κ' οι πητιές πού είτανε κρεμασμένες φανήκανε σαν καντήλια, κ' οι καρδάρες και τα τυροβόλια και τ' άλλα τα σύνεργα που τυροκομούσε ο Γιάννης, γινήκανε σαν ασημένια, και σαν πλουμισμένα με διαμαντόπετρες φανήκανε, και τ' άλλα, τα φτωχά τα πράγματα πού 'χε μέσα στο καλύβι του ο Γιάννης ο Βλογημένος. Και τα ξύλα που καιγότανε στο τζάκι τρίζανε και λαλούσανε σαν τα πουλιά που λαλούνε στον παράδεισο, και βγάζανε κάποια εύωδία πάντερπη. Τον άγιο Βασίλη τον βάλανε κ' έκατσε κοντά στη φωτιά κ' ή

γυναίκα του 'θεσε μαξιλάρια νά ακουμπήσει. Κι ο γέροντας ξεπέρασε το ταγάρι του από το λαιμό του και το βαλε κοντά του, κ' έβγαλε και το παλιόρασό του κι απόμεινε με το ζωστικό του.

Κι ο Γιάννης ο Βλογημένος πήγε κι άρμεξε τα πρόβατα μαζί με τον παραγιό του, κ' έβαλε μέσα στην κοφινέδα τα νιογέννητα τ' αρνιά, κι ύστερα χώρισε τις ετοιμόγεννες προβατίνες και τις κράτησε στο μαντρί, κι ο παραγιός τα 'βγαλε τα' άλλα στη βοσκή. Λιγοστά είτανε τα ζωντανά του, φτωχός είτανε ο Γιάννης, μα είτανε Βλογημένος. Κ' είχε μια χαρά μεγάλη, σε κάθε ώρα, μέρα και νύχτα, γιατί είτανε καλός άνθρωπος κ' είχε και καλή γυναίκα, κι όποιος λάχαινε νά περάσει από την καλύβα τους, σαν νά 'τανε αδελφός τους, τον περιποιόντανε. για τούτο κι ο άγιος Βασίλης κόνεψε στο σπίτι τους, και κάθησε μέσα, σα νά 'τανε δικό του σπίτι, και βλογηθήκανε τα θεμέλιά του. Κείνη τη νύχτα τον περιμένανε όλες οι πολιτείες και τα χωριά της Οικουμένης, οι αρχόντοι, οι δεσποτάδες κ' οι επίσημοι άνθρωποι μα εκείνος δεν πήγε σε κανέναν, παρά πήγε και κόνεψε στο καλύβι του Γιάννη του Βλογημένου.

*
**

Το λοιπόν, σαν σκαρίσανε τα πρόβατα, μήκε μέσα ο Γιάννης και λέγει στον άγιο: «Γέροντα, έχω χαρά μεγάλη. Θέλω να μας διαβάσεις τα γράμματα τ' Αη-Βασίλη. Εγώ είμαι άνθρωπος αγράμματος, μα αγαπώ τα γράμματα της θρησκείας μας. Έχω και μια φυλλάδα από έναν γούμενο αγιονορίτη, κι όποτε τύχει να περάσει κανένας γραμματιζούμενος, τον βάζω και μου διαβάζει από μέσα την φυλλάδα, γιατί δεν έχουμε κοντά μας εκκλησία».

Έπιασε και θαμπόφεγγε κατά το μέρος της ανατολής. Ο άγιος Βασίλης σηκώθηκε και στάθηκε κατά την ανατολή κ' έκανε το σταυρό του, ύστερα έσκυψε και πήρε μια φυλλάδα από το ταγάρι του, κ' είπε: «Ευλογητός ο Θεός ημών πάντοτε, νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων». Κι ο Γιάννης ο Βλογημένος πήγε και στάθηκε από πίσω του, κ' ή γυναίκα βύζαξε το μωρό και πήγε και κείνη και στάθηκε κοντά του, με σταυρωμένα χέρια. Κι ο άγιος Βασίλης είπε το « Θεός Κύριος » και τ' απολυτίκιο της Περιτομής « Μορφήν άναλλοιώτως ανθρωπίνην προσέλαβες », δίχως να πει και το δικό του το απολυτίκιο πού λέγει «Εις πάσαν την γήν εξήλθεν ο φθόγγος σου». Η φωνή του είτανε γλυκειά και ταπεινή, κι ο Γιάννης κ' η γυναίκα του νοιώθανε μεγάλη κατάνυξη, κι ας μην καταλαβαίνανε τα γράμματα. Κ' είπε ο άγιος Βασίλης όλον τον Όρθρο και τον Κανόνα της Εορτής: «Δεύτε λαοί άσωμεν άσμα Χριστώ τω Θεώ, χωρίς να πει το δικό του τον, Κανόνα, πού λέγει «Σου την φωνήν έδει παρείναι, Βασίλειε ». Κ' ύστερα είπε όλη τη λειτουργία κ' έκανε απόλυση και τους βλόγησε.

Και σαν καθήσανε στο τραπέζι και φάγανε κι αποφάγανε, έφερε η γυναίκα τη βασιλόπητα και την έβαλε απάνω στο σοφρά. Κι ο άγιος Βασίλης πήρε το μαχαίρι και σταύρωσε τη βασιλόπητα, κ' είπε: «Εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος κ' έκοψε το πρώτο το κομμάτι κ' είπε «του Χριστού» κ' ύστερα είπε «της Παναγίας», κ' ύστερα είπε «του νοικοκύρη Γιάννη του Βλογημένου». Του λέγει ο Γιάννης: «Γέροντα, ξέχασες τον άη- Βασίλη!». Του λέγει ο άγιος: «Ναι, καλά ! κ' ύστερα λέγει: «Του δούλου του Θεού Βασιλείου». Κ' ύστερα λέγει πάλι: «Του νοικοκύρη, «της νοικοκυράς», «του παιδιού», «του παραγιού», «των ζωντανών», «των φτωχών». Τότε λέγει στον άγιο ο Γιάννης ο Βλογημένος: «Γέροντα, γιατί δεν έκοψες για την αγιωσύνη σου; Του λέγει ο άγιος: «Έκοψα, Βλογημένε!» μα, ο Γιάννης δεν κατάλαβε τίποτα, ο μακάριος. Κ' ύστερα, σηκώθηκε όρθιος ο άγιος Βασίλειος κ' είπε την ευχή του «Κύριε ο Θεός μου, οίδα ότι ουκ ειμί άξιος, ουδέ ικανός, ίνα υπό την στέγην εισέλθης του οίκου της ψυχής μου».

Κ' είπε ο Γιάννης ο Βλογημένος: «Πες μου, γέροντα, που ξέρεις τα γράμματα, σε ποιά παλάτια άραγες πήγε σαν άπόψε ο άγιος Βασίλης; οι αρχόντοι κ' οι βασιληάδες τι αμαρτίες νά 'χουνε; Εμείς οι φτωχοί είμαστε αμαρτωλοί, επειδής η φτώχεια μας κάνει να κολαζόμαστε». Κι ο άγιος Βασίλης δάκρυσε κ' είπε πάλι την ευχή, άλλοιώςτικα: «Κύριε, ο Θεός μου, οίδα ότι ο δούλος σου Ιωάννης ο απλούς εστίν άξιος και ικανός ίνα υπό την στέγην του εισέλθης. Οτι νήπιος ύπάρχει και τα μυστηριά Σου τοις νηπίοις αποκαλύπτεται». Και πάλι δεν κατάλαβε τίποτα ο Γιάννης ο μακάριος, ο Γιάννης ο Βλογημένος...

Πηγή κειμένου:

http://iereasanatolikisekklias.blogspot.com/2010/12/blog-post_715.html#ixzz1iCU51t2f